

ЗВІТ
про огляд витрат державного бюджету
у сфері Державних премій, стипендій та грантів в галузі освіти, науки і
техніки, стипендій переможцям міжнародних конкурсів

Головний розпорядник коштів Міністерство освіти і науки України

Ціль проведення огляду витрат державного бюджету: удосконалення механізму планування видатків на виплату державних премій, стипендій та грантів у галузі освіти, науки і техніки, стипендій переможцям міжнародних конкурсів Міністерства освіти і науки України.

I. Опис поточної ситуації у сфері

Бюджетну програму 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів» було створено для виконання функцій щодо формування та реалізації державної політики у сфері стимулювання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, шляхом присудження Державних премій України в галузі науки і техніки, премій Президента України для молодих вчених, щомісячних стипендій для молодих вчених Президента України та Кабінету Міністрів України.

Ціль проведення огляду витрат державного бюджету: удосконалення механізму планування видатків на виплату державних премій, стипендій та грантів у галузі освіти, науки і техніки, стипендій переможцям міжнародних конкурсів.

Мета бюджетної програми: формування та реалізація державної політики з питань відзначення преміями України в галузі науки і техніки та преміями Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій, Державними преміями України в галузі науки і техніки, преміями Президента України для молодих вчених, призначення щомісячних стипендій Президента України та Кабінету Міністрів України для молодих вчених, стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та Міжнародного мовно-літературного

конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, стипендій імені Тараса Шевченка учням закладів загальної середньої освіти.

Цілі державної політики досягаються завдяки більш конкретним завданням, що виконуються в межах бюджетної програми, а саме:

- присудження та виплата Державних премій України в галузі науки і техніки;
- присудження та виплата премій Президента України для молодих вчених;
- призначення та виплата щомісячних стипендій Президента України для молодих учених;
- призначення та виплата щомісячних стипендій Кабінету Міністрів України для молодих учених;
- виплата премій Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій;
- виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки;
- виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка;
- призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика;
- призначення та виплата стипендій імені Тараса Шевченка учням закладів загальної середньої освіти;
- присудження та виплата державних іменних стипендій найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні.

Загальні обсяги видатків, що мали місце за бюджетною програмою 2201080 впродовж 2018 - 2020 років наведені в Таблиці 1.

Таблиця 1. Загальні обсяги видатків державного бюджету, здійснених за бюджетною програмою 2201080 “Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів” впродовж 2018 - 2020 років.

Бюджетна програма 2201080			
Обсяг видатків за роками	2018 рік	2019 рік	2010 рік
	30 807,8 тис. грн.	44 969,7 тис. грн.	61 676,7 тис. грн.

Як видно на рис. 1 з оголошених вище основних завдань бюджетної програми 2201080 найбільшу частину коштів у 2018-2020 роках було спрямовано на виплату щомісячних стипендій Президента України та Кабінету Міністрів України для молодих учених. Ще кілька основних напрямів, а саме: стипендії видатним діячам освіти і науки, державні премії в галузі науки та техніки, щорічні премії Президента України молодим вченим – були середніми за обсягом коштів, решта основних напрямів – були незначними за обсягом.

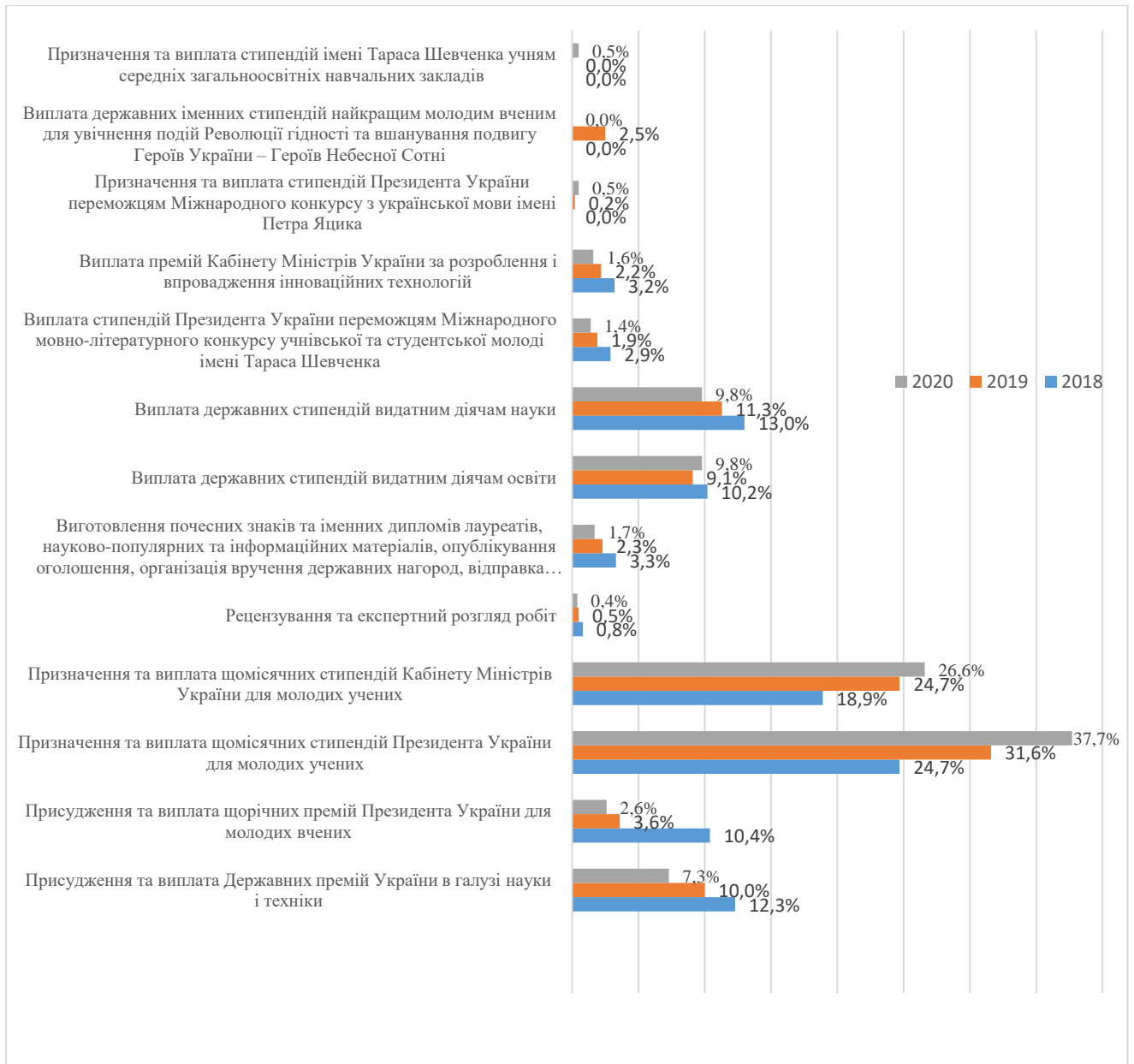

Рис. 1. Видатки за основними напрямками бюджетної програми 2201080 впродовж 2018-2020 років.

Нормативно-правове регулювання бюджетного процесу бюджетної програми 2201080 здійснюється згідно з:

Указом Президента України від 12 червня 2000 року № 779/2000 «Про положення про щорічну премію Президента України для молодих вчених» (із змінами);

Указом Президента України від 14 червня 2000 року № 800/2000 «Питання Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки» (із змінами);

Указом Президента України від 01 серпня 2000 року № 940/2000 «Про вшанування пам'яті Тараса Григоровича Шевченка»;

Указом Президента України від 09 листопада 2000 року № 1216/2000 «Про порядок призначення стипендій імені Тараса Шевченка учням середніх загальноосвітніх навчальних закладів»;

Указом Президента України від 09 листопада 2007 року № 1078/2007 «Про Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика»;

Указом Президента України від 03 жовтня 2008 року № 899/2008 «Про затвердження Положення про стипендії Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика»;

Указом Президента України від 01 вересня 2011 року № 884/2011 «Про Положення про стипендії Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка»;

Указом Президента України від 10 вересня 2011 року № 906/2011 «Про державні стипендії для видатних діячів науки, освіти, культури і мистецтва, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту та інформаційної сфери»;

Указом Президента України від 31 травня 2016 року № 230/2016 «Питання Державної премії України в галузі науки і техніки»;

постановою Кабінету Міністрів України від 16 серпня 1994 року № 560 «Про стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених» (із змінами);

постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 1994 року № 582 «Про стипендії Президента України для молодих вчених» (із змінами);

постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2011 року № 571 «Про затвердження Положення про Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка»;

постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 701 «Про Премію Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій» (із змінами);

постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 року № 1017 «Про державні іменні стипендії найкращим молодим вченим для увічнення подій

Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні»;

наказом Міністерства освіти і науки України від 13 березня 2008 року № 168 “Про затвердження Положення про Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика”, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15 липня 2008 року за № 643/15334.

Незважаючи на виклики, пов’язані з пандемією гострої респіраторної хвороби COVID-19, бюджетна програма 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів» у 2020 році порівняно з 2018, 2019 роками суттєвих змін не зазнала (див. рис.2).

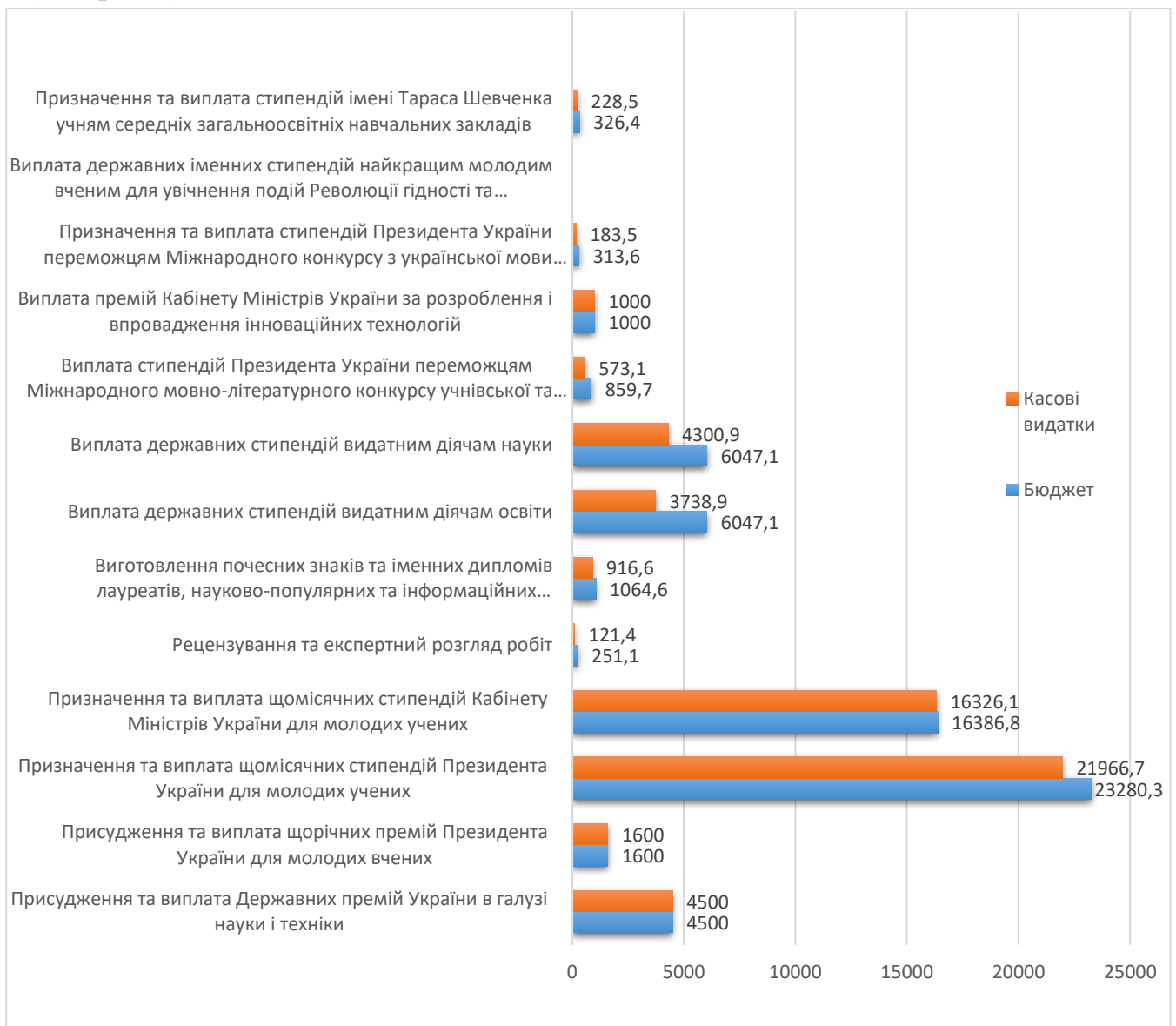

Рис. 2. Стан виконання бюджетної програми 2201080 на основними напрямками у 2020 році.

Отже, можна дійти висновку, що результативні показники даної бюджетної програми повною мірою відображають шляхи її виконання. Завдання виконані, оскільки за всіма напрямками було здійснено фінансування, що забезпечило цільове спрямування та використання бюджетних коштів, відповідно.

Водночас зміни до нормативно-правової бази для подальшого ефективного використання бюджетних коштів є очевидними та необхідними.

II. Узагальнена інформація про результати оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету з відповідними висновками.

Присудження та виплата Державних премій України в галузі науки і техніки, премій Президента України для молодих вчених, щомісячних стипендій для молодих вчених Президента України та Кабінету Міністрів України

З метою підвищення ролі і престижу Державної премії України в галузі науки і техніки, подальшого розвитку науково-технічного та інтелектуального потенціалу та з урахуванням змін, що відбулися в суспільстві, Указом Президента України від 14 червня 2000 року № 800/2000 «Питання Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки» (із змінами) було затверджено Положення про Комітет, згідно якого Комітет є допоміжним органом, що забезпечує здійснення Президентом України повноважень із нагородження Державними преміями України в галузі науки і техніки, а також присудження премій Президента України для молодих вчених, призначення щомісячних стипендій Президента України для молодих вчених та щомісячних стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених.

Відповідно до Указу Президента України від 31 травня 2016 року № 230/2016 «Питання Державної премії України в галузі науки і техніки» щорічно присуджується до 15 Державних премій України в галузі науки і техніки за видатні наукові дослідження, які сприяють подальшому розвитку гуманітарних, природничих і технічних наук, позитивно впливають на суспільний прогрес і утверджують високий авторитет вітчизняної науки у світі. Розмір Державної премії визначає Президент України. Преміюються роботи, що є результатом наукової, науково-технічної діяльності як однієї особи, так і колективу у кількості не більше восьми осіб.

Відповідно до Указу Президента України від 12 червня 2000 року № 779/2000 «Про положення про щорічну премію Президента України для молодих вчених» (із змінами) за видатні досягнення в галузі природничих,

технічних та гуманітарних наук, які сприяють подальшому розвитку науки, суспільному прогресу і утверджують високий авторитет вітчизняної науки у світі, щорічно присуджується до 40 премій Президента України, розмір кожної премії становить 40 тис. грн. Преміюються роботи, що є результатом наукової, науково-технічної діяльності як однієї особи, так і колективу у кількості не більше чотирьох осіб.

Стипендії Президента України для молодих вчених НАН України та стипендії Кабінету Міністрів України для найбільш талановитих молодих учених згідно Указів Президента України від 12 червня 2000 року № 779/2000 та від 16 серпня 1994 року № 560/1994 призначаються з метою підтримки молодих учених, які здійснюють перспективні наукові дослідження в галузі природничих, технічних, гуманітарних і суспільних наук. Присуджуються 300 щомісячних стипендій Президента України та 320 стипендій Кабінету Міністрів України строком до двох років. Проведення конкурсів на здобуття стипендій та прийняття рекомендацій про їх призначення покладається на колеґії міністерств і президії Національної академії наук України та національних галузевих академій наук за відповідно визначеною квотою. Стипендії призначаються на конкурсних засадах за рахунок бюджетних коштів за рішенням президії Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки терміном на два роки і виплачуються стипендіатам за місцем їхньої основної роботи (навчання).

щодо відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Фінансування бюджетної програми 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів», в тому числі і за зазначеними в Таблиці 2 основними напрямками, проводилося в межах коштів, передбачених законами про Державний бюджет України на відповідні роки.

Таблиця 2. Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямками: державні премії України в галузі науки і техніки, премії Президента України для молодих вчених, щомісячні стипендії для молодих вчених Президента України та Кабінету Міністрів України.

тис. гривень

Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено на 2018 р.	Касові видатки за	Затверджено на 2019 р.	Касові видатки за	Затверджено на 2020 р.	Касові видатки за 2020 р.

		2018 р.		2019 р.		
Присудження та виплата Державних премій України в галузі науки і техніки	3780,0	3780,0	4500,0	4500,0	4500,0	4500,0
Присудження та виплата щорічних премій Президента України для молодих вчених	3200,0	3200,0	1600,0	1600,0	1600,0	1600,0
Призначення та виплата щомісячних стипендій Президента України для молодих учених	7606,3	6931,5	14218,4	14384,8	23280,3	21966,7
Призначення та виплата щомісячних стипендій Кабінету Міністрів України для молодих учених	5818,4	6131,5	11107,6	10887,3	16386,8	16326,1
Рецензування та експертний розгляд робіт	232,9	186,9	231,8	130,5	251,1	121,4
Виготовлення почесних знаків та іменних дипломів лауреатів, науково-популярних та інформаційних матеріалів, опублікування оголошення, організація вручення державних нагород, відправка робіт	1011,4	929,7	1025,1	929,6	1064,6	916,6
Всього	21649	21159,6	32682,9	32432,2	47082,8	45430,8

У 2019-2020 роках Указами Президента України від 08 квітня 2019 року № 110/2019 та від 30 грудня 2020 року № 608/2020 було призначено Державні премії України в галузі науки і техніки. Всього премійовано 29 робіт, лауреатами премій стали 228 осіб. Розмір кожної премії склав 300 тис. грн, які розподілялись між лауреатами – учасниками авторських колективів (у складі яких могло бути не більше 8 осіб). Тобто державна нагорода склала в середньому на 1 особу 37,5 тис. грн., що дуже мало в сучасних реаліях. Кошти були виплачені лауреатам у повному обсязі.

Премію Президента для молодих вчених у 2019 та 2020 роках було призначено 80 роботам, які пройшли конкурс. Згідно Указів Президента України від 13 грудня 2019 року № 903/2019 та від 29 грудня 2020 року № 595/2020 лауреатами стали 174 особи. Розмір кожної премії склав 40 тис. грн, які розподілялись між переможцями – учасниками авторських колективів (у складі яких могло бути не більше 4 осіб). Тобто премія Президента України склала в середньому на 1 особу 10 тис. грн, що фактично є мізерною винагородою за таку відзнаку і не сприяє бажанню молоді долучатися до наукової діяльності.

Щомісячний розмір стипендій встановлюється постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2019 р. № 442 і складає для стипендій Президента України для молодих вчених 3 прожиткових мінімуми для працездатних осіб, а стипендій Кабінету Міністрів України – 2 прожиткових мінімуми, відповідно.

Як видно з Таблиці 2, у 2019 році було виплачено стипендій Президента України для молодих вчених на суму 14 384,8 тис. грн та стипендій Кабінету Міністрів України на суму 11 107,6 тис. грн; у 2020 році було виплачено стипендій Президента України для молодих вчених на суму 21 966,7 тис. грн, а стипендій Кабінету Міністрів України на суму 16 326,1 тис. грн. Всі видатки були забезпечені паспортом бюджетної програми на відповідні роки.

Крім цього, Комітет відповідно до Указу Президента України від 14 червня 2000 року № 800/2000 організовує проведення наукової і науково-технічної експертизи робіт, висунутих для участі у конкурсі зі здобуття Державних премій України та конкурсі зі здобуття премій Президента України для молодих вчених.

Розмір оплати експертів (рецензентів) затверджується президією Комітету, на підставі наказу Міністерства соціальної політики України від 20.03.2017 р. № 434. Оплата роботи експерта здійснюється шляхом перерахування коштів на особистий рахунок кожного експерта на підставі цивільно-правового договору.

У 2019 році прийнято до розгляду 39 робіт на здобуття Державної премії України 2019 року (в т.ч. 6 робіт, що становлять державну таємницю) та 60 робіт, представлених на здобуття премії Президента України для молодих вчених 2019 року. Всі представлені роботи, крім тих, що становлять державну таємницю, двічі розглядалися спеціалізованими секціями та експертними комісіями Комітету. За цивільно-правовими договорами в 2019 році було виплачено кошти 140 особам загальним обсягом 130,5 тис. грн.

У 2020 році прийнято до розгляду 29 робіт на здобуття Державної премії України 2020 року (в т.ч. 5 робіт, що становлять державну таємницю) та 52 роботи, представлені на здобуття премії Президента України для молодих вчених 2020 року. За цивільно-правовими договорами в 2020 році було виплачено кошти 120 особам загальним обсягом 121,4 тис. грн.

Секретаріатом Комітету у 2019 році організовано і проведено засідання вчених секретарів Комітету, 15 засідань бюро спеціалізованих секцій, 27 засідань спеціалізованих секцій, 7 засідань президії Комітету та 2 засідання пленуму Комітету. Для ретельного розгляду поданих робіт організовано і проведено індивідуальні наукові експертизи матеріалів робіт. Було організовано та проведено офіційне вручення Державних премій України в галузі науки і техніки та премій Президента України для молодих вчених за 2018 рік.

Секретаріатом Комітету у 2020 році організовано і проведено засідання вчених секретарів Комітету, 12 засідань бюро спеціалізованих секцій, 25 засідань спеціалізованих секцій, 6 засідань президії Комітету та 2 засідання пленуму Комітету. Для ретельного розгляду поданих робіт організовано і проведено індивідуальні наукові експертизи матеріалів робіт. В кінці року було подано та підписано Указ щодо присудження премій Президента України для молодих вчених та Державної премій України в галузі науки і техніки за 2020 рік.

щодо відповідності витрат бюджету встановленим вимогам, правильності та повноти їх розрахунку в бюджетних документах

Фінансування бюджетної програми 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів» проводилося в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України на відповідні роки. При формуванні бюджетного запиту, паспорту бюджетної програми, звітів про виконання паспорту бюджетної програми, результатів оцінки ефективності бюджетної програми було забезпечено дотримання відповідного методологічного підходу до розрахунків обсягів бюджетних коштів, визначених Міністерством фінансів України, а також вимог бюджетного законодавства при плануванні та виконанні бюджетної програми.

щодо зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом

Результативні показники виконання бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямками: Державні премії України в галузі науки і техніки, премії Президента України для молодих вчених, щомісячні стипендії для молодих вчених Президента України та Кабінету Міністрів України наведені у Таблиці 3.

Таблиця 3. Результативні показники виконання бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямками: Державні премії України в галузі науки і техніки, премії Президента України для молодих вчених, щомісячні стипендії для молодих вчених Президента України та Кабінету Міністрів України.

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2018 рік	Фактичний результативний показник, досягнуті за рахунок касових видатків за 2018 рік	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2019 рік	Фактичний результативний показник, досягнуті за рахунок касових видатків за 2019 рік	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2020 рік	Фактичний результативний показник, досягнуті за рахунок касових видатків за 2020 рік
1	затрат								
1	Кількість Державних премій України в галузі науки і техніки	од	Указ Президента України від 13.01.2020 №4	14	14	15	15	15	15
2	Кількість щорічних премій Президента України для молодих вчених	од	Укази Президента України від 12.06.2000 №779, 13.12.2019 №903	80	80	40	40	40	40
3	Кількість стипендій Президента України для молодих вчених	од	Указ Президента України від 22.03.1994 №100	300	300	300	300	300	300
4	Кількість стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених	од	Постанова Кабінету Міністрів України від 16.08.94 №560	320	320	320	320	320	320
5	Розмір Державної премії України в галузі науки і техніки	тис. грн.	Указ Президента України від 31.05.2016 №230, Указ Президента України від 08.04.2019 №110	270,0	270,0	300,0	300,0	300,0	300,0
6	Розмір премії Президента України для молодих вчених	тис. грн.	Указ Президента України від 12.06.2000 №779	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
2	продукту								
1	Кількість проведених наукових засідань	од	управлінський облік	52	40	42	51	47	47

	(засідань секцій Комітету, пленумів та президій Комітету, офіційних вручень)								
2	Кількість наданих офіційних рецензій та експертних висновків по поданих роботах	од	управлінський облік	320	240	280	204	240	191
3	Кількість виготовлених інформаційних матеріалів, пов'язаних з роботою Комітету	од	управлінський облік	1400	1400	1500	1500	1500	1500
4	Кількість виготовлених почесних знаків та іменних дипломів лауреатів Державної премії України та премії Президента для молодих вчених	од	управлінський облік	220	282	210	210	200	200
5	Кількість призначених стипендій Президента України для молодих вчених	од	управлінський облік	282	298	295	295	274	274
5	Кількість призначених стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених	од	управлінський облік	275	316	316	316	296	296
3	ефективності								
1	Середньомісячний розмір стипендії Президента України для молодих вчених	грн.	Постанова Кабінету Міністрів України 27.08.2008 №757	-	-	4186,8	4186,8	6466,7	6990,2
2	Середньомісячний розмір стипендії Кабінету Міністрів України	грн.	Постанова Кабінету Міністрів України 27.08.2008 №757	-	-	2983,3	2983,3	4311,2	4660,2

	для молодих вчених								
4	якості								
1	Своєчасність виплати Державних премій України в галузі науки і техніки та премій Президента України для молодих вчених	відс.	управлінський облік	100	100	100	100	100	100
2	Своєчасність здійснення виплат щомісячних стипендій	відс.	управлінський облік	100	100	100	100	100	100

щодо ефективності системи управління бюджетними коштами

Відповідно до Указу Президента України від 14 червня 2000 року № 800/2000 (зі змінами) Комітет з Державних премій України в галузі науки і техніки (далі – Комітет) є допоміжним органом, що забезпечує здійснення Президентом України повноважень із нагородження Державними преміями України в галузі науки і техніки, а також присудження премій Президента України для молодих вчених, призначення 300 щомісячних стипендій Президента України для молодих вчених та 320 щомісячних стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених.

Комітет здійснює свою діяльність в межах наданих законодавством повноважень. В 2019 та 2020 роках бюджетні кошти були використані раціонально та економно. Зокрема, фактичний результативний показник обсягу видатків на забезпечення виконання наданих законодавством повноважень був менший ніж запланований, економія коштів, що виникла, пов'язана з раціональним використанням коштів при закупівлі товарів та послуг для виконання бюджетної програми, за рахунок зменшення виплат по стипендіях внаслідок звільнення стипендіатів та/або досягнення ними граничного віку для виплати зазначених стипендій.

Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки

З метою стимулювання творчої праці, покращення матеріальних умов життя видатним діячам освіти і науки, засвідчення їх видатних особистих досягнень Указом Президента України від 10 вересня 2011 року № 906/2011 «Про державні стипендії для видатних діячів науки, освіти, культури і мистецтва, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту та інформаційної сфери» (далі – Указ) починаючи з 30 вересня 2011 року встановлено 200 довічних державних стипендій

для осіб, які досягли сімдесятирічного віку, та 200 дворічних державних стипендій для видатних діячів освіти і науки (далі – Стипендії).

Висунення кандидатів на здобуття Стипендій здійснюється центральними та місцевими органами виконавчої влади, президіями Національної академії наук України та національних галузевих академій наук, закладами та установами охорони здоров'я, освіти, культури, вченими, педагогічними, художніми та іншими радами таких закладів і установ, творчими спілками, національними спортивними федераціями, іншими громадськими об'єднаннями та подаються до Міністерства освіти і науки України.

На здобуття Стипендій можуть бути висунуті, зокрема наукові, науково-педагогічні працівники за особистий вагомий внесок у розвиток науки, багаторічне сумлінне виконання професійних обов'язків, високий професіоналізм. При цьому враховується також наявність наукових публікацій, підручників, державних нагород, почесних звань, результатів інтелектуальної творчої діяльності тощо.

щодо відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Виплата Стипендій здійснюється за рахунок коштів державного бюджету України, передбачених для Міністерства освіти і науки України за КПКВК 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів», напрям використання бюджетних коштів «Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки».

Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки” (піднапрями “освіта” і “наука”) наведені в Таблиці 4.

Таблиця 4. Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки”.

Напрями використання бюджетних коштів	тис.грн.					
	Затверджене на 2018 р.	Касові видатки за 2018 р.	Затверджене на 2019р	Касові видатки за 2019 р.	Затверджене на 2020р	Касові видатки за 2020 р.
Виплата державних стипендій видатним діячам освіти	3131,7	3467,3	4082,7	4445,1	6047,1	3738,9
Виплата державних стипендій видатним діячам науки	4141,6	3332,2	5095,3	3603,4	6047,1	4300,9
Всього	7273,3	6799,5	9178	8048,5	12094,2	8039,8

Слід зазначити, що розмір державної стипендії становить 1,5 прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Станом на 01.01.2018 року розмір стипендії становив 2 059,5 грн, станом на 01.01.2019 – 2 245,5 грн, станом на 01.01.2020 – 2 457 грн.

щодо відповідності витрат бюджету встановленим вимогам, правильності та повноти їх розрахунку в бюджетних документах

Фінансування бюджетної програми 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів» проводилось в межах коштів, передбачених законами про Державний бюджет України на відповідні роки.

Бюджетні кошти використовувались у межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

При формуванні бюджетного запиту, паспорту бюджетної програми, звітів про виконання паспорту бюджетної програми, результатів оцінки ефективності бюджетної програми було забезпечено дотримання відповідного методологічного підходу до розрахунків обсягів бюджетних коштів, визначеного Міністерством фінансів України, а також вимог бюджетного законодавства.

щодо зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом

Результативні показники виконання бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом “Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки” наведені у Таблиці 5.

Таблиця 5. Результативні показники виконання бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом “Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки”.

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2018 рік	Фактичний результативний показник, досягнуті за рахунок касових видатків за 2018 рік	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2019 рік	Фактичний результативний показник, досягнуті за рахунок касових видатків в за 2019 рік	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2020 рік	Фактичний результативний показник, досягнуті за рахунок касових видатків за 2020 рік
1	затрат								
1	Кількість стипендій	од	Указ Президента України від	100	100	100	100	100	100

	видатним діячам освіти (довічні)		10.09.2011 №906						
2	Кількість стипендій видатним діячам освіти (дворічні)	од	Указ Президента України від 10.09.2011 №906	100	100	100	100	100	100
3	Кількість стипендій видатним діячам науки (довічні)	од	Указ Президента України від 10.09.2011 №906	100	100	100	100	100	100
4	Кількість стипендій видатним діячам науки (дворічні)	од	Указ Президента України від 10.09.2011 №906	100	100	100	100	100	100
2	продукту								
1	Кількість призначених стипендій видатним діячам освіти (довічні)	од	управлінський облік	56	82	56	53	67	49
2	Кількість призначених стипендій видатним діячам освіти (дворічні)	од	управлінський облік	49	52	67	67	87	79
3	Кількість призначених стипендій видатним діячам науки (довічні)	од	управлінський облік	85	99	97	89	100	69
4	Кількість призначених стипендій видатним діячам науки (дворічні)	од	управлінський облік	70	69	67	70	100	28
3	ефективності								
1	Середньомісячний розмір стипендії видатним діячам освіти і науки	грн.	Указ Президента України від 10.09.2011 №906	-	-	2349,5	2349,5	2519,6	2727,2
4	якості								
1	Своєчасність здійснення виплат	відс.	управлінський облік	100	100	100	100	100	100

	щомісячних стипендій								
--	-------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

щодо ефективності системи управління бюджетними коштами

Пропозиції щодо кандидатур на одержання Стипендій у Міністерстві освіти і науки України приймаються та опрацьовуються відповідно до Порядку приймання та попереднього розгляду документів щодо кандидатур на одержання державних стипендій, зокрема видатним діячам науки, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 21.07.2015 № 782, зареєстрованим Міністерством юстиції України 05 серпня 2015 року за № 945/27390 (далі – Наказ).

Отримані пропозиції двічі на рік розглядаються на засіданнях Комісії Міністерства освіти і науки України з конкурсного відбору кандидатів на одержання державних стипендій для видатних діячів науки, яка діє на підставі Положення про Комісію Міністерства освіти і науки України з конкурсного відбору кандидатів на одержання державних стипендій для видатних діячів науки, затвердженого Наказом.

Також, при Міністерстві освіти і науки України утворена Комісія з відбору кандидатів на здобуття державних стипендій для видатних діячів освіти, яка проводить конкурсний відбір кандидатів. Засідання Конкурсної комісії щодо розгляду кандидатур на одержання державних стипендій для видатних діячів освіти проводиться Міністерством двічі на рік. Для подання кандидатур на отримання державних стипендій для видатних діячів освіти на сайті МОН розміщується інструктивний лист, адресований органам місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать навчальні заклади, керівникам навчальних закладів дошкільної, середньої, позашкільної, професійної, вищої та післядипломної освіти.

За результатами конкурсного відбору Міністерство освіти і науки України вносить свої пропозиції щодо кандидатур на одержання державних стипендій до Кабінету Міністрів України. Кабінет Міністрів України узагальнює подані пропозиції стосовно кандидатур на одержання державних стипендій, готує і вносить на розгляд Президента України відповідний проект указу Президента України.

Проекти указів Президента України про призначення державних стипендій вносяться на розгляд Президента України двічі на рік – до 30 березня та до 30 вересня. Державні стипендії виплачуються на підставі наказу Міністерства освіти і науки України, розробленого на виконання відповідного Указу Президента

України, щомісячно, починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому набрав чинності указ про їх призначення.

Виплата державних стипендій проводиться за місцем роботи або місцем проживання стипендіата. У разі смерті стипендіата виплата Стипендії припиняється з місяця, наступного за місяцем, у якому помер стипендіат.

На сьогодні, стипендії отримують: довічні державні стипендії – 84 видатних діячів освіти та 91 видатний діяч науки; дворічні державні стипендії – 74 видатних діячі освіти та 78 видатних діячів науки. В 2019 та 2020 роках було раціонально та економно використано бюджетні кошти, при цьому фактичний результативний показник обсягу видатків на забезпечення виконання наданих законодавством повноважень виявився меншим ніж запланований. Економія коштів виникла за рахунок припинення виплати Стипендій як у зв'язку із закінченням виплати, так і у зв'язку зі смертю стипендіатів.

Виплата Премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2012 р. № 701 “Про Премію Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій” щороку за особливі досягнення в розробленні й впровадженні інноваційних технологій у виробництво та виведення на ринок вітчизняної інноваційної продукції присуджується Премія Кабінету Міністрів України.

щодо актуальності та узгодженості цілей і завдань державної політики, визначених стратегічними і програмними документами

Відповідно до Положення про Премію Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій Премія присуджується на конкурсних засадах. Кабінет Міністрів України щороку присуджує до Дня науки до п'яти Премій. Розмір Премії визначається щороку Кабінетом Міністрів України.

щодо відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Виплата Премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій” наведені в Таблиці 6.

Таблиця 6. Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Виплата Премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій”

Напрями використання бюджетних коштів	Затверджене на 2018 р.	Касові видатки за 2018 р.	Затверджене на 2019р	Касові видатки за 2019 р.	Затверджене на 2020р	Касові видатки за 2020 р.
Виплата премій Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0
Всього	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0

щодо зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом

Результативні показники виконання бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом “Виплата Премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій” наведені у Таблиці 7.

Таблиця 7. Результативні показники виконання бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом “Виплата Премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій”

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Затверджено у паспорті і бюджетної програми за 2018 рік	Фактичні результативні показники, досягнуті за рахунок касових видатків за 2018 рік	Затверджено у паспорті і бюджетної програми за 2019 рік	Фактичні результативні показники, досягнуті за рахунок касових видатків в за 2019 рік	Затверджено у паспорті і бюджетної програми за 2020 рік	Фактичні результативні показники, досягнуті за рахунок касових видатків за 2020 рік
1	затрат								
1	Кількість премій Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій	од	Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 №701	5	5	5	5	5	5

щодо ефективності системи управління бюджетними коштами

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 26.06.2013 р. № 851 «Про затвердження Порядку приймання, попереднього розгляду документів та підготовки пропозицій щодо робіт, висунутих на здобуття Премії

Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 липня 2013 р. за № 1200/23732, МОН здійснює приймання та попередній розгляд документів щодо робіт, висунутих на здобуття Премії, підготовку обґрунтованих пропозицій для подання Комітетові з присудження Премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій (далі – Комітет) щодо робіт з розроблення і впровадження інноваційних технологій.

Пропозиції Комітету щодо присудження Премії, які оформляються протоколом за результатами проведення його засідання, є підставою для підготовки проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про присудження Премії. Державним бюджетом України на 2020 рік Міністерству освіти і науки України було передбачено кошти у сумі 1 000,0 тис. грн на виплату до п'яти Премій.

Виплата Премії здійснювалась за рахунок коштів, передбачених для Міністерства освіти і науки України за КПКВК 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів», напрям використання бюджетних коштів «Виплата премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій. Виплачено 5 премій по 200 тис. грн кожна (на науковий колектив), 45 лауреатів (наказ Міністерства освіти і науки України від 04.12.2020 № 1527 «Про виплату Премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій»).

Виплата іменних стипендій найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні

З метою увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні, які постали на захист демократичних цінностей, прав і свобод людини та громадянина, національних інтересів нашої держави, її європейського вибору, постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 1017 “Про державні іменні стипендії найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні” затверджено Положення, згідно з яким здійснюються виплати державних іменних стипендій найкращим молодим вченим.

Премія присуджується на конкурсних засадах: визначається 25 переможців по п'ять стипендій у кожній з таких номінацій: стипендія імені Дмитра Максимова; стипендія імені Назарія Войтовича; стипендія імені Романа Гурика; стипендія імені Устима Голоднюка; стипендія імені Юрія Поправки.

Згідно з додатком до постанови Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 1017 здійснено розподіл державних іменних стипендій, а саме: МОН – 10 стипендій, Національна академія наук – 3 стипендії, національні галузеві академії наук – по 1 стипендії кожна, Міноборони – 3, Мінагрополітики, МВС, СБУ, Мінкультури, МОЗ – по 1 стипендії кожна установа.

щодо актуальності та узгодженості цілей і завдань державної політики, визначених стратегічними і програмними документами

Актуальність та узгодженість цілей і завдань державної політики забезпечується Положенням про державні іменні стипендії найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 року № 1017 «Про державні іменні стипендії найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні», Положенням про конкурсну комісію з відбору претендентів на здобуття державних іменних стипендій найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 р. № 1641, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 січня 2020 року за № 59/34342.

щодо відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Видатки за бюджетною програмою 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Виплата іменних стипендій найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні” наведені в Таблиці 8.

Таблиця 8. Видатки за бюджетною програмою 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Виплата іменних стипендій найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні” .

тис.грн.

Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено на 2018 р тис. грн	Касові видатки за 2018 р.	Затверджено на 2019 р тис. грн	Касові видатки за 2019 р.	Затверджено на 2020 р	Касові видатки за 2020 р.
Виплата іменних стипендій найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні	-	-	1141,3	-	-	-

Невикористання у 2019 році коштів у обсязі 1 141,3 тис. грн пов'язане з відсутністю необхідної нормативно-правової бази для проведення конкурсного відбору претендентів на здобуття державних іменних стипендій імені Героїв Небесної Сотні. Конкурсний відбір претендентів було здійснено у 2020 році, що дозволило розпочати виплату стипендій переможцям конкурсу з 01 січня 2021 року.

Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика

Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика (далі – конкурс) проводиться на виконання Указу Президента України від 09 листопада 2007 року № 1078/2007 «Про Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика», відповідно до Положення про Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13.03.2008 р. № 168, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15 липня 2008 року за № 643/15334.

Для курсантів закладів вищої військової освіти Збройних Сил України і ліцеїстів Київського військового ліцею імені Івана Богуна конкурс проходить відповідно до Положення про організацію та проведення у Збройних Силах України Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 29.08.2014 р. № 580, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 18 вересня 2014 року за № 1137/25914.

Конкурс проходить у чотири етапи: шкільний, районний, обласний, підсумковий. Він об'єднує учнів 3-11 класів закладів загальної середньої освіти, учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти. У підсумковому етапі беруть участь по 3 переможці обласного етапу в кожній категорії.

Серед учасників підсумкового етапу конкурсу за результатами перевірки конкурсних робіт журі, склад якого затверджується наказом Міністерства освіти і науки України, визначає 14 переможців конкурсу.

Результати підсумкового етапу конкурсу затверджуються відповідними наказами, на підставі чого видається наказ Міністерства освіти і науки України «Про призначення стипендій Президента України».

Виплата стипендій здійснюється з 01 вересня протягом одного календарного року за рахунок коштів державного бюджету України, передбачених для

Міністерства освіти і науки України за КПКВК 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів», напрям використання бюджетних коштів «Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика».

щодо відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика” наведені в Таблиці 9.

Таблиця 9. Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика” .

тис. грн

Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено на 2018 р.	Касові видатки за 2018 р.	Затверджено на 2019 р.	Касові видатки за 2019 р.	Затверджено на 2020 р.	Касові видатки за 2020 р.
Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	-	-	107,8	91,8	313,6	183,5
Всього	-	-	107,8	91,8	313,6	183,5

щодо зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом

Результативні показники виконання бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом “Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика” наведені у Таблиці 10.

Таблиця 10. Результативні показники виконання бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом “Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика”.

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2018 рік	Фактичні результативні показники, досягнуті за рахунок касових видатків за 2018 рік	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2019 рік	Фактичні результативні показники, досягнуті за рахунок касових видатків в за 2019 рік	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2020 рік	Фактичні результативні показники, досягнуті за рахунок касових видатків за 2020 рік
1	затрат								
1	Кількість стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	од	Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 №1047	-	-	14	14	14	14

щодо ефективності системи управління бюджетними коштами

З метою підтримки та заохочення учнівської та студентської молоді до вивчення української мови, відповідно до Указу Президента України від 03 жовтня 2008 року № 899/2008 «Про затвердження Положення про стипендії Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика» щорічно наказом Міністерства освіти і науки України призначається 14 стипендій переможцям конкурсу, які посіли I місце.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1047 «Про розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах» розмір стипендій у 2018, 2019, 2020 роках становив:

для учнів закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти – 1 420 грн на місяць;

для студентів закладів передвищої освіти – 1 770 грн на місяць;

для студентів закладів вищої освіти – 2 600 грн на місяць.

Виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка

На виконання Указу Президента України від 30 вересня 2010 року № 928/2010 «Про Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та

студентської молоді імені Тараса Шевченка”, згідно з Положенням про Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2011 року № 571, з метою стимулювання учнівської та студентської молоді до вивчення української мови і літератури, розвитку інших рідних мов в Україні, проводиться Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

У конкурсі беруть участь учні 5-11 класів закладів загальної середньої освіти, зокрема ліцеїсти військових ліцеїв, учні закладів професійної освіти, студенти закладів вищої освіти усіх форм власності та курсанти вищих військових закладів освіти Збройних Сил України.

Конкурс проходить у чотири етапи: шкільний, районний, обласний та фінальний – на державному рівні. У фінальному етапі конкурсу беруть участь по 3 переможці обласного етапу в кожній категорії. Для перевірки робіт учасників фінального етапу конкурсу формується журі, склад якого щорічно затверджується наказом Міністерства освіти і науки України.

За результатами перевірки робіт фінального етапу конкурсу визначаються переможці (не більше, ніж 50% учасників) у 13 вікових категоріях.

Результати конкурсу затверджуються наказами Міністерства освіти і науки України.

щодо відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка” наведені в Таблиці 11.

Таблиця 11. Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка”

тис.грн

Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено на 2018 р.	Касові видатки за 2018 р.	Затверджено на 2019 р.	Касові видатки за 2019 р.	Затверджено на 2020 р.	Касові видатки за 2020 р.

Виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка	885,5	890,4	859,7	859,7	859,7	573,1
Всього	885,5	890,4	859,7	859,7	859,7	573,1

З метою державної підтримки та стимулювання до творчої праці інтелектуально обдарованої учнівської та студентської молоді, її самореалізації в сучасному суспільстві та відповідно до Указу Президента України від 01 вересня 2011 року № 884 «Про Положення про стипендії Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка» щорічно Указом Президента України призначається 39 стипендій найкращим учням, студентам та курсантам з числа переможців конкурсу.

щодо зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом

Результативні показники виконання бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом “Виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка” наведені у Таблиці 12.

Таблиця 12. Результативні показники виконання бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом “Виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка”.

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2018 рік	Фактичний результативний показник, досягнуті за рахунок касових видатків за 2018 рік	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2019 рік	Фактичний результативний показник, досягнуті за рахунок касових видатків в за 2019 рік	Затверджено у паспорті бюджетної програми за 2020 рік	Фактичний результативний показник, досягнуті за рахунок касових видатків за 2020 рік
1	затрат								
1	Кількість стипендій Президента України переможцям Міжнародного мовно-	од	Указ Президента України від 30.09.2010 №928	39	39	39	39	39	39

	літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка								
2	Розмір стипендії Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка учням 5-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, у тому числі ліцеїстам військових ліцеїв, учням професійно-технічних навчальних закладів	тис. грн.	Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 №1047	1420	1420	1420	1420	1420	1420
3	Розмір стипендії Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка студентам і курсантам вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Молодший спеціаліст» або «бакалавр»	тис. грн.	Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 №1047	1770	1770	1770	1770	1770	1770

4	Розмір стипендії Президента України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка студентам і курсантам вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», «спеціаліст» або «магістр»	тис. грн.	Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 №1047	2600	2600	2600	2600	2600	2600
2	якості								
1	Своєчасність здійснення виплат щомісячних стипендій	відс.	управлінський облік	100	100	100	100	100	100

щодо ефективності системи управління бюджетними коштами

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1047 «Про розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах» розмір стипендій у 2018, 2019, 2020 роках становив:

для учнів закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти – 1 420 грн на місяць;

для студентів закладів передвищої освіти – 1 770 грн на місяць;

для студентів закладів вищої освіти – 2 600 грн на місяць.

Виплата стипендій здійснюється з 01 вересня протягом одного календарного року за рахунок коштів державного бюджету України, передбачених для Міністерства освіти і науки України за КПКВК 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів», напрям використання бюджетних коштів «Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного мовно-

літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка».

Призначення та виплата стипендій імені Тараса Шевченка учням закладів загальної середньої освіти

Указом Президента України від 21 серпня 2000 року № 940/2000 «Про вшанування пам'яті Тараса Григоровича Шевченка» засновано 10 щорічних стипендій імені Тараса Шевченка учням закладів загальної середньої освіти України за особливі успіхи у вивченні української мови та літератури.

Відповідно до Порядку призначення стипендій імені Тараса Шевченка учням закладів загальної середньої освіти, затвердженого Указом Президента України від 9 листопада 2000 року № 1216/2000, стипендії призначає Президент України за поданням Кабінету Міністрів України. Пропозиції щодо кандидатур на здобуття стипендій подаються до Кабінету Міністрів України Міністерством освіти і науки України. Рішення щодо кандидатур на здобуття стипендій приймає колегія Міністерства освіти і науки України.

Претендентами на призначення стипендії є переможці IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури, які нагороджені дипломами I ступеня відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України про підсумки проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у відповідному році.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів від 28 грудня 2016 року № 1047 «Про розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах» розмір стипендії імені Тараса Шевченка становить 2 720 грн на місяць. Стипендії виплачує Міністерство освіти і науки України відповідно до бюджетної програми КПКВК 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів».

щодо відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: «Призначення та виплата стипендій імені Тараса Шевченка учням середніх загальноосвітніх навчальних закладів» наведені в Таблиці 13.

Таблиця 13. Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: «Призначення та виплата стипендій імені Тараса Шевченка учням середніх загальноосвітніх навчальних закладів»

тис.грн.

2	Кількість призначених стипендій імені Тараса Шевченка учням середніх загальноосвітніх навчальних закладів	од	управлінський облік	-	-	-	-	10	7
4	якості								
1	Своєчасність здійснення виплат щомісячних стипендій	відс.	управлінський облік	100	100	100	100	100	100

У 2019 році стипендії імені Тараса Шевченка призначено Указом Президента України від 05 лютого 2020 року № 40/2020 «Про призначення стипендій імені Тараса Шевченка учням загальноосвітніх навчальних закладів». Стипендії виплачувалися Міністерством освіти і науки України відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 22.04.2020 р. № 537.

У 2020 році IV етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів не проводився. Відповідно ці стипендії не призначалися та не виплачувалися.

Отже, можна зробити висновок, що результативні показники бюджетної програми 2201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів» повною мірою відображають шляхи її виконання. Завдання виконані, оскільки за усіма напрямками було здійснено фінансування, що забезпечило цільове спрямування та використання бюджетних коштів.

III. Варіанти досягнення цілі огляду

1. Опис варіанта 1

1.1. Назва варіанта

Удосконалення нормативно-правової бази в частині підвищення розміру премій/стипендій.

1.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

1) Розробити та внести зміни до:

- Указу Президента України від 12 червня 2000 року № 779/2000 «Про положення про щорічну премію Президента України для молодих вчених»,

визначивши рівень розміру премії Президента України для молодих вчених, не менше ніж розмір премій Верховної Ради для молодих вчених (на даний момент розмір кожної з них становить шістдесят прожиткових мінімумів для працездатних осіб);

- Указу Президента України від 10 вересня 2011 року № 906/2011 «Про державні стипендії для видатних діячів науки, освіти, культури і мистецтва, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту та інформаційної сфери», а саме підвищити розмір стипендії Президента України для видатних діячів освіти та науки до 2 прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність;

- постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1047 «Про розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах», а саме: 1) збільшити розмір стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка з числа учнів закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти з 1 420 до 2 500 гривень на місяць, ураховуючи постанову Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2021 року № 933 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 та від 28 грудня 2016 р. № 1047», що передбачає з 01.01.2022 року збільшення стипендії переможцям конкурсів з числа студентів закладів фахової передвищої (з 1 770 до 2 870 грн на місяць) та вищої (з 2 600 до 3 800 грн на місяць) освіти; 2) збільшити розмір стипендій імені Тараса Шевченка учням закладів загальної середньої освіти з 2 720 до 4 400 грн на місяць.

2) При формуванні проекту Державного бюджету України на відповідний рік передбачити видатки на реалізацію цих нормативно-правових актів.

1.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Реалізація зазначених змін:

1) підвищить престиж премій та стипендій;

2) стимулюватиме творчу працю видатних діячів науки і освіти, засвідчуватиме їхні видатні особисті досягнення, спонукатиме молодих науковців до видатних досягнень, які сприятимуть суспільному прогресу і утверджуватимуть високий авторитет вітчизняної науки у світі;

3) стимулюватиме учнівську та студентську молодь до вивчення та використання української мови.

1.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Впровадження цього варіанту потребуватиме збільшення обсягу видатків на реалізацію бюджетної програми КПКВК 2201080, наслідком чого може стати навантаження на державний бюджет (див. Таблицю 15).

Таблиця 15. Фінансово-економічні розрахунки обсягу видатків, необхідних для реалізації варіанту 1 “Удосконалення нормативно-правової бази в частині підвищення розміру премій/стипендій” досягнення цілей огляду.

Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено на 2021 рік	Розмір, тис.грн	Кількість	Потреба на 2022 рік	Розмір, тис. грн	Кількість	Різниця
Присудження та виплата щорічних премій Президента для молодих вчених	1600,0	40,0	40	5743,2	60 прожиткових мін для працевдатних осіб	40	4143,2
Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки	6545,4	1,5 прож мін для непрацевдатних осіб	200	8727,2	2 прож мін для непрацевдатних осіб	200	2181,8
Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	313,6	1,42	8	502,4	2,5	8	188,8
		1,77	1		2,87	1	
		2,6	5		3,8	5	
Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного мовно-	859,7	1,42	21	1383,8	2,5	21	524,1
		1,77	6		2,87	6	
		2,6	12		3,8	12	

літературног о конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка							
Призначення та виплата стипендій імені Тараса Шевченка учням закладів загальної середньої освіти	326,4	2,72	10	528,0	4,4	10	201,6
	9645,1			16884,6			7239,5

З урахуванням фінансово-економічних розрахунків (див. Таблицю 15) потреба у додаткових видатках на наступні бюджетні періоди, зокрема у 2022 році становить **7 239,5 тис. грн.**

1.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Вплив на витрати та надходження бюджету	впливає
Сильні сторони	підвищення мотивації до участі у конкурсах на отримання стипендій та премій
Слабкі сторони	Потребуватиме додаткових видатків
Ризики	Збільшення витрат державного бюджету

2. Опис варіанта 2

2.1. Назва варіанта

Удосконалення нормативно-правової бази з метою оптимізації кількості премій/стипендій.

2.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

- унести зміни до Указу Президента України від 10 вересня 2011 року № 906/2011 «Про державні стипендії для видатних діячів науки, освіти, культури і мистецтва, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту та інформаційної

сфери», а саме зменшити кількість довічних стипендій Президента України для видатних діячів освіти на 50 %, урахуваючи постанову Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2020 року № 1331 «Про заснування стипендії Кабінету Міністрів України за видатні заслуги у сфері вищої освіти»;

- унести зміни до Указу Президента України від 03 жовтня 2008 року № 899/2008 «Про затвердження Положення про стипендії Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика», а саме: збільшити кількість стипендій переможцям конкурсу до 18, передбачивши при цьому призначення двох стипендій учням закладів професійної (професійно-технічної) освіти (I-II курси та III курс); двох стипендій студентам закладів фахової передвищої освіти (освітньо-професійні програми галузей знань «Освіта/Педагогіка», «Журналістика» та інші освітньо-професійні програми); двох стипендій студентам закладів вищої освіти (освітні програми галузей знань «Освіта/Педагогіка», «Журналістика», «Філологія» та інші освітні програми).

2.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Реалізація зазначених змін:

- 1) підвищить престиж премій та стипендій;
- 2) стимулюватиме учнівську та студентську молодь до вивчення та використання української мови.

2.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Впровадження цього варіанту не потребуватиме збільшення обсягу видатків на реалізацію бюджетної програми КПКВК 2201080 (див. Таблицю 16).

Таблиця 16. Фінансово-економічні розрахунки обсягу видатків, необхідних для реалізації варіанту 2 “Удосконалення нормативно-правової бази з метою оптимізації кількості премій/стипендій” досягнення цілей огляду.

Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено на 2021 рік	Розмір, тис.грн	Кількість	Потреба на 2022 рік	Розмір, тис. грн	Кількість	Різниця
Виплата довічних державних стипендій видатним діячам освіти і науки	6 545,4	1,5 прож мін для непрацевдатних осіб	200	4 363,6	1,5 прож мін для непрацевдатних осіб	100	-2 181,8
Призначення та виплата стипендій	313,6	1,42 1,77	8 1	452,5	1,42 1,77	10 3	138,9

Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика		2,6	5		2,6	7	
	6 859,0			4 816,1			-2 042,9

Згідно з Таблицею 16 за цим варіантом економія коштів на проведення виплат у 2022 році становитиме -2 042,9 тис. грн.

2.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Вплив на витрати та надходження бюджету	Нейтральний варіант, який передбачає перегляд фінансування в рамках однієї програми
Сильні сторони	підвищення мотивації до участі у конкурсах на отримання стипендій та премій
Слабкі сторони	Не потребуватиме додаткових видатків
Ризики	Немає

3. Опис варіанта 3

3.1. Назва варіанта

Удосконалення нормативно-правової бази в частині виплати державних премій/стипендій у галузі освіти і науки

3.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

1) Розробити та внести зміни до:

- Указу Президента України «Про положення про щорічну премію Президента України для молодих вчених» від 12 червня 2000 року № 779/2000, визначивши рівень розміру премії Президента України для молодих вчених, не менше ніж розмір премій Верховної Ради для молодих вчених (на даний момент розмір кожної з них становить шістдесят прожиткових мінімумів для працездатних осіб).

- Указу Президента України від 10 вересня 2011 року № 906/2011 «Про державні стипендії для видатних діячів науки, освіти, культури і мистецтва, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту та інформаційної сфери», а саме підвищити розмір стипендії Президента України для видатних діячів освіти та науки до 2 прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність, та

зменшити кількість довічних стипендій Президента України для видатних діячів освіти на 50%, урахуваючи постанову Кабінету Міністрів України «Про заснування стипендії Кабінету Міністрів України за видатні заслуги у сфері вищої освіти» від 28.12.2020 року №1331;

- постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1047 «Про розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах», а саме: 1) збільшити розмір стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка з числа учнів закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти з 1 420 до 2 500 грн на місяць, урахуваючи постанову Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2021 року № 933 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 та від 28 грудня 2016 р. № 1047», що передбачає з 01.01.2022 року збільшення стипендії переможцям конкурсів з числа студентів закладів фахової передвищої (з 1 770 до 2 870 грн на місяць) та вищої (з 2 600 до 3 800 грн на місяць) освіти; 2) збільшити розмір стипендій імені Тараса Шевченка учням закладів загальної середньої освіти з 2 720 до 4 400 грн на місяць;

- Указу Президента України від 03 жовтня 2008 року № 899/2008 «Про затвердження Положення про стипендії Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика», а саме: збільшити кількість стипендій переможцям конкурсу до 18, передбачивши при цьому призначення двох стипендій учням закладів професійної (професійно-технічної) освіти (I-II курси та III курс); двох стипендій студентам закладів фахової передвищої освіти (освітньо-професійні програми галузей знань «Освіта/Педагогіка», «Журналістика» та інші освітньо-професійні програми); двох стипендій студентам закладів вищої освіти (освітні програми галузей знань «Освіта/Педагогіка», «Журналістика», «Філологія» та інші освітні програми).

2) При формуванні проекту Державного бюджету України на відповідний рік передбачити видатки на реалізацію цих нормативно-правових актів.

3.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Реалізація зазначених змін:

- 1) підвищить престиж премій та стипендій;
- 2) стимулюватиме творчу працю видатних діячів науки і освіти, засвідчуватиме їхні видатні особисті досягнення, спонукатиме молодих науковців

до видатних досягнень, які сприятимуть суспільному прогресу і утверджуватимуть високий авторитет вітчизняної науки у світі;

3) стимулюватиме учнівську та студентську молодь до вивчення та використання української мови.

3.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Впровадження цього варіанту потребуватиме щороку збільшення обсягу видатків на реалізацію бюджетної програми КПКВК 2201080, наслідком чого може стати навантаження на державний бюджет (див. Таблицю 17).

Таблиця 17. Фінансово-економічні розрахунки обсягу видатків, необхідних для реалізації варіанту 3 “Удосконалення нормативно-правової бази в частині виплати державних премій/стипендій у галузі освіти і науки” досягнення цілей огляду.

Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено на 2021 рік	Розмір, тис. грн	Кількість	Потреба на 2022 рік	Розмір, тис. грн	Кількість	Різниця
Присудження та виплата щорічних премій Президента для молодих вчених	1600,0	40,0	40	5743,2	60 прожиткових мін для працездатних осіб	40	4143,2
Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки	6545,4	1,5 прож мін для непрацездатних осіб	200	8727,2	2 прож мін для непрацездатних осіб	200	2181,8
Призначення та виплата стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	313,6	1,42	8	722,52	2,5	10	408,92
		1,77	1		2,87	3	
		2,6	5		3,8	7	
Призначення та виплата стипендій Президента	859,7	1,42	21	1383,8	2,5	21	524,1
	1,77	6		2,87	6		

України переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка		2,6	12		3,8	12	
Призначення та виплата стипендій імені Тараса Шевченка учням закладів загальної середньої освіти	326,4	2,72	10	528,0	4,4	10	201,6
Виплата довічних державних стипендій видатним діячам освіти і науки	6 545,4	1,5 прож мін для непраце здатних осіб	200	4 363,6	1,5 прож мін для непрацевдатних осіб	100	-2 181,8
	16190,5			21468,32			5277,82

З урахуванням фінансово-економічних розрахунків (див. Таблицю 18) виникає потреба у додаткових видатках на наступні бюджетні періоди, яка, зокрема у 2022 році становить **5 277,82 тис. грн.**

3.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Вплив на витрати та надходження бюджету	впливає
Сильні сторони	підвищення мотивації до участі у конкурсах на отримання стипендій та премій
Слабкі сторони	потребуватиме додаткових видатків
Ризики	збільшення витрат державного бюджету

IV. Порівняння варіантів

Критерії порівняння	Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3
Вплив на витрати та надходження бюджету	впливає	не впливає	впливає
Сильні сторони	підвищення мотивації до участі у конкурсах на отримання стипендій та премій		

Слабкі сторони	навантаження на державний бюджет; потребуватиме додаткових видатків	нейтральний варіант, який передбачає перегляд фінансування в рамках однієї програми	потребуватиме додаткових видатків
Ризики	Збільшення витрат державного бюджету	Не потребує збільшення витрат державного бюджету	Збільшення витрат державного бюджету
Інші			

Пропозиції робочої групи щодо оптимального варіанта для досягнення цілі огляду

Оптимальним варіантом для досягнення огляду витрат визначено варіант №3 «Удосконалення нормативно-правової бази в частині виплати державних премій/стипендій у галузі освіти і науки».

Вказане рішення було схвалено більшістю голосів на засіданні робочої групи 25 листопада 2021 року.

Варіантом № 3 пропонується внесення змін до існуючих нормативно-правових актів з реалізації державної політики в частині виплати державних премій/стипендій у галузі освіти і науки.

Разом з тим, з метою розширення можливостей участі молодих вчених України в конкурсах на здобуття стипендій Президента України та стипендій Кабінету Міністрів України, робочою групою підтримано опрацювання питання щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16 серпня 1994 року № 560 «Про стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених» (із змінами) та постанови Кабінету Міністрів України від 23 серпня 1994 року № 582 «Про стипендії Президента України для молодих вчених» (із змінами) в частині скасування відомчої належності чи форми власності організації в якій працює здобувач.

V. Окремі позиції членів робочої групи

1. Юлія МАРКУЦ

За результатами аналізу Звіту з огляду витрат державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 201080 «Державні премії, стипендії та гранти в

галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів» (далі-Звіт), враховуючи якість звіту та обсяг проробленого матеріалу, вважаємо за потрібне звернути увагу на наступні аспекти.

У Звіті не повною мірою розкриті відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами. Доцільним було б розглянути чи відповідає бюджетна програма КПКВК 201080 тій цілі політики на досягнення якої вона спрямована, а саме: «Українські вчені мають належні умови для досліджень та інтегровані у світовий науковий простір».

З огляду на наведені у Звіті результативні показники бюджетної програми КПКВК 201080 за 2018-2020 роки, наприклад «Кількість наданих офіційних рецензій та експертних висновків по поданих роботах», «Кількість проведених наукових засідань (засідань секцій Комітету, пленумів та президій Комітету, офіційних вручень)», не прослідковується зв'язок між витраченими бюджетними коштами та отриманими результатами. Зокрема, такі результативні показники не свідчать про досягнення цілі політики, а саме про те, чи дійсно мають українські вчені належні умови для досліджень та яким саме чином кількість проведених наукових засідань з цим корелюється. Мета бюджетної програми КПКВК 201080 не визначена точно, і не містить чітких результативних показників, за якими можна визначити, що ситуація в частині належних умов для досліджень українськими вченими розвивається на краще. Доцільним є перегляд результативних показників якості бюджетної програми, зокрема «Своєчасність виплати державних стипендій для видатних діячів освіти і науки», «Своєчасність виплати Державних премій України в галузі науки і техніки та премій Президента України для молодих вчених» як такі, що не відображають якість досягнення бюджетної програми та не відповідають цілі політики. Натомість, на нашу думку, варто зосередити увагу не на кількісних (як є наразі), а на якісних показниках виконання даної бюджетної програми. Зокрема, важливим є перегляд мети бюджетної програми і результативних показників з позиції КРІ. Таким чином, це може бути покращення динаміки публікацій вітчизняних вчених у журналах, які індексуються в базах даних Scopus/Web of Science, участь українських вчених у міжнародних дослідницьких проектах, публікації у топових міжнародних академічних журналах, приріст кількості наукових звершень завдяки наданим преміям/стипендіям (патенти, свідоцтва авторського права тощо). Щодо напряму бюджетної програми «Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки». Загалом, у протягом даного огляду витрат не було проведено аналіз переліку категорій, які мають право на отримання таких виплат. Вважаємо, аналіз

реєстру отримувачів виплат державних стипендій є важливою складовою ефективності витрачання бюджетних коштів за даною бюджетною програмою та сприятиме більш ефективному плануванню витрат.

У Звіті зазначено, що «в 2019 та 2020 роках було раціонально та економно використано бюджетні кошти, при цьому фактичний результативний показник обсягу видатків на забезпечення виконання наданих законодавством повноважень виявився меншим ніж запланований». Водночас, згідно даних, наведених у таблиці 4 Звіту, касові видатки по виплатах державних стипендій видатним діячам освіти у 2018-2019 роках перевищували план, що свідчить про недостатньо ефективне планування, а також, вірогідно, внесення змін до бюджетної програми, про які не надано інформації, як і пояснення необхідності такого збільшення. Таблиця 4. Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: «Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки» Щодо невикористання коштів по виплатах державних стипендій видатним діячам науки протягом 2018-2020 років, то у Звіті зазначено, що «економія коштів виникла за рахунок припинення виплати Стипендій як у зв'язку із закінченням виплати, так і у зв'язку зі смертю стипендіатів.». З огляду на зазначене, а також те, що стипендії є довічними, вдається, що не зовсім доцільно вважати смерть стипендіата позитивним фактором впливу на досягнення цілі бюджетної програми і цілі політики в частині економії коштів. Пропонуємо провести аналіз реєстру стипендіатів та перегляд щорічного обсягу коштів, який виділяється на такі виплати, з метою їх оптимізації.

Щодо варіантів досягнення цілі огляду витрат.

Варіант 1. «Удосконалення нормативно-правової бази в частині підвищення розміру премій/стипендій» фактично передбачає збільшення видатків за бюджетною програмою у 2022 році на суму 7,2 млн грн, зокрема на:

- 1) збільшення розміру премії Президента України для молодих вчених, не менше ніж розмір премій Верховної Ради для молодих вчених (на даний момент розмір кожної з них становить 60 прожиткових мінімумів для працездатних осіб);
- 2) підвищення розміру стипендії Президента України для видатних діячів освіти та науки до 2 прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність;
- 3) збільшення розміру стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

Варіант 2. «Удосконалення нормативно-правової бази з метою оптимізації кількості премій/стипендій» передбачає економію коштів на проведення виплат у 2022 році в сумі 2,0 млн грн, зокрема за рахунок:

1) зменшення кількості довічних стипендій Президента України для видатних діячів освіти на 50%;

2) збільшення кількості стипендій переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика до 18 (наразі 14).

Варіант 3. «Удосконалення нормативно-правової бази в частині виплати державних премій/стипендій у галузі освіти і науки» передбачає збільшення видатків на 2022 рік за бюджетною програмою на 5,3 млн грн і є фактично поєднанням Варіанту 1 і Варіанту 2. Зокрема передбачається до Варіанту 1 додати збільшення кількості стипендій переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика до 18, як зазначено у Варіанті 2. При цьому у Звіті пропонується Варіант 3 визначити як оптимальний. Запропоновані варіанти досягнення цілей огляду витрат передбачають або збільшення розміру стипендій/премій, або збільшення їх кількості, або поєднують ці складові, що потребуватиме значних додаткових витрат з Державного бюджету, при цьому не гарантуючи підвищення ефективності таких витрат. Водночас дані пропозиції не є обґрунтованими, не наведені необхідні фінансово-економічні розрахунки та не доопрацьовані відповідні ризики. До того ж викликає питання логіка таких змін – один варіант передбачає збільшення розміру премії, а другий – скорочення частини стипендіатів. Таким чином вдається, що кількість стипендіатів зайва/завелика, але відповідні пропозиції щодо перегляду критеріїв отримувачів стипендій, оптимізації бюджетних видатків не наведено. При цьому, враховуючи, що за більшістю напрямів бюджетної програми спостерігається невиконання планових показників (або їх значне перевиконання), що свідчить про недостатню ефективність планування, вважаємо необхідним запропонувати наступне.

Збільшити розмір довічної виплати видатним діячам науки і освіти підвищити розмір виплати до 5 прожиткових мінімумів для осіб, що втратили працездатність з одночасним аналізом і переглядом їхньої кількості. Така пропозиція фактично не призведе до збільшення видатків за бюджетною програмою, оскільки фактично щороку спостерігається невиконання планових показників, при цьому, збільшення розміру виплати позитивно вплине на визнання і престиж досягнень видатних діячів у сфері освіти і науки. Враховуючи викладене, а також те, що запропоновані варіанти досягнення цілей витрат, не відображають досягнення цілі політики і цілей бюджетної програми, не враховують якісну складову бюджетної програми, а лише направлені на

досягнення кількісних показників, підтримати варіанти 1-3 досягнення цілей витрат державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів» не є можливим.

2. Марія РЕПКО

Проведений огляд витрат містить вичерпний опис деталей адміністрування програми, але не досягає своїх цілей із точки зору підвищення ефективності та результативності витрачання бюджетних коштів.

Так, огляд в повній мірі відображає опис виконання поточних завдань бюджетної програми - стан виплат премій, стипендій та грантів. Але він не описує їх ефект для суспільного життя та держави, і не дає рекомендацій із покращення ситуації через зміну завдань бюджетної програми - промоцію науки та наукової діяльності в Україні або інші цілі, які переслідує уряд.

Показники ефективності в бюджетній програмі в повній мірі кількісно описують продукт (кількість лауреатів, середній розмір стипендій та премій тощо), але не стосуються суспільного результату- які свої кінцеві цілі держава переслідувала, коли впроваджувала ці стимулюючі виплати, чи допомогли вони досягти цих цілей. У звіті відсутня рекомендація по зміні результативних показників бюджетної програми на більш відповідні верхньорівневим цілям держави.

Я не підтримую запропонований в огляді варіант 3, оскільки він передбачає збільшення бюджетних видатків на виплати ряду премій та стипендій, але не обґрунтовує його вплив на авторитет вітчизняної науки у світі та не містить критеріїв оцінки ефективності тієї чи іншої премії із точки зору реального стимулювання науковців до досягнень.

Зараз сукупна кількість лауреатів та стипендіатів наукової діяльності за усіма преміями перевищує 1000 осіб, більшість витрат за програмою припадає на стипендії науковцям, які часто розглядаються як надбавка до заробітної плати. Запропонований мною варіант радикального зменшення кількості премій, стипендій та їх лауреатів, і за рахунок вивільнених коштів фінансування єдиної великої всеукраїнської премії видатним науковим групам за дійсно видатні наукові досягнення не було підтримано робочою групою.

3. Олександр ОВЕРЧУК, Таїсія НІКІТЮК

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 212-р «Про проведення у 2020 році оглядів витрат державного бюджету в

окремих сферах» Міністерству освіти і науки доручено провести огляд витрат державного бюджету у сфері науки в частині державних премій, стипендії та грантів у галузі освіти, науки і техніки, стипендій переможцям міжнародних конкурсів.

Ціль проведення огляду витрат — удосконалення механізму планування видатків на виплату державних премій, стипендії та грантів у галузі освіти, науки і техніки, стипендій переможцям міжнародних конкурсів.

Звіт про огляд витрат державного бюджету, підготовлений відповідною робочою групою, не досягає повною мірою цілі проведення огляду витрат.

Пропозиція щодо визначення оптимальним Варіанту 3 досягнення цілей огляду, реалізація якого потребує додаткових видатків державного бюджету у обсязі 5 277,8 тис. грн, не підтримується.

Поточний стан.

Видатки загального фонду державного бюджету за бюджетною програмою 2201080 за 2018 — 2020 роки:

	<i>тис грн</i>		
Рік	План	Звіт	Відхилення
2018	30 807,8	29 852,2	-955,6
2019	44 969,7	42 432,2	-2 537,5
2020	61 676,7	55 455,7	-6 221,0

Відповідно до пункту 7 розділу IV Загальних вимог до проведення оглядів витрат державного бюджету, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23.10.2019 № 446, за результатами проведеної робочою групою оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету надаються висновки, зокрема, про можливість підвищення якості та ефективності надання публічних послуг за наявного рівня витрат, можливість досягнення цілей та виконання завдань, визначених стратегічними і програмними документами, за наявних підходів до розподілу та способу використання бюджетних коштів, можливість та способи зменшення витрат бюджету.

Пропозиції.

З метою підвищення державного визнання в галузі освіти, науки і техніки, переможців міжнародних конкурсів за наявного рівня витрат пропонуємо наступне:

1. Встановити диференційний підхід при визначені розміру Премій Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій та щорічно призначати 3 таких премії.

З метою більшої мотивації конкурсантів за результатами конкурсного відбору пропонуємо присуджувати три премії.

Премію за 1 місце пропонуємо встановити у розмірі 500 тис. грн, за 2 місце – 300 тис. грн та 3 місце – 200 тис. гривень.

Зазначене потребує встановлення чітких критеріїв, за якими будуть визначатися переможці.

Реалізація таких пропозицій потребує внесення змін до нормативно-правових актів.

Довідково

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 701 «Про Премію Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій» щороку до Дня науки присуджується п'ять Премій. Розмір Премії визначається щороку Кабінетом Міністрів України.

Щорічно у державному бюджеті на виплату зазначених премій передбачається 1 млн. грн, які рівномірно розподіляються між переможцями (5 премій по 200,0 тис. грн. кожна).

Водночас слід зазначити, що у 2021 році було призначено 3 Премії, а у 2020 році Премії не призначалися взагалі.

2. Зменшити кількість державних стипендій для видатних діячів науки та освіти з відповідним збільшенням їх розміру.

Пропонуємо встановити загальну кількість стипендій для видатних діячів науки у кількості 150 стипендій, для видатних діячів освіти — 50 стипендій.

Розмір стипендій встановити 3 прожиткових мінімумів для непрацевдатних осіб.

Довідково

Указом Президента України від 10.09.2011 № 906 «Про державні стипендії для видатних діячів науки, освіти, культури і мистецтва, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту та інформаційної сфери» встановлено стипендії для видатних діячів, зокрема освіти і науки (200 дворічних та 200 довічних стипендій) у розмірі 1,5 прожиткового мінімуму для непрацевдатних осіб.

Як свідчить звітність, щорічна квота за зазначеними стипендіями повністю не заповнюється.

Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2020 № 1331 засновано 300 стипендій Кабінету Міністрів України за видатні заслуги у сфері вищої освіти у

розмірі 3 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, які призначається довічно.

Реалізація викладених пропозицій потребує внесення змін до нормативно-правових актів.

3. З метою мотивації молодих вчених заснувати 380 дворічних державних стипендій для молодих вчених шляхом об'єднання стипендій Президента України та Кабінету Міністрів України для молодих вчених, підвищити критерії відбору стипендіатів та збільшити розмір стипендії.

Розмір державних стипендій молодим вченим пропонуємо встановити 4 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

Довідково

На сьогодні згідно рішень Уряду призначається 300 стипендій Президента України для молодих вчених НАН України та 320 стипендії Кабінету Міністрів України для найбільш талановитих молодих учених, які призначаються на 2 роки.

Реалізація викладених пропозицій потребує підготовки відповідного проекту нормативно-правового акта.

Додаток: на 7 арк. в 1 прим.

Голова робочої групи

Олексій ШКУРАТОВ

заступник Міністра освіти і науки України з питань європейської інтеграції

Члени робочої групи:

Григорій МОЗОЛЕВИЧ

в.о. генерального директора директорату науки та інновацій - керівник експертної групи з питань інтеграції до Європейського дослідницького простору директорату науки та інновацій Міністерства освіти і науки України

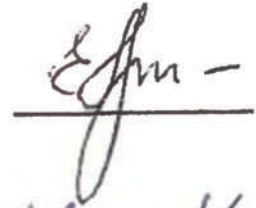
Тетяна БОРОВІЧ

начальник відділу розвитку науки головного управління із реалізації політик у сфері науки та інновацій директорату науки та інновацій Міністерства освіти і науки України

Олена АРТЕМЕНКО

начальник відділу організації масових заходів та інформаційно-аналітичної роботи ДНУ "Інститут модернізації змісту освіти"

Олексій КОЛЕЖУК

голова Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій

Alexei Koleshuk

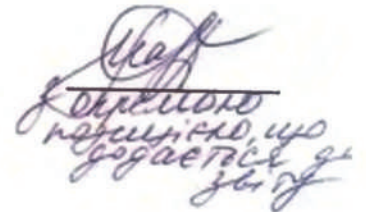
Анна КОРНИЛЮК

доцент кафедри корпоративних фінансів та контролінгу ДВНЗ "Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Юлія МАРКУЦ

аналітик Центру аналізу публічних фінансів та публічного врядування Київської школи економіки

Юлія Маркуц

Таїсія НІКІТЮК

головний спеціаліст відділу науки Департаменту видатків бюджету гуманітарної сфери Міністерства фінансів України

Т. Нікітюк
(з окремого підпису)

Володимир НОЧВАЙ

старший науковий співробітник Інституту проблем математичних машин та систем Національної академії наук України

Олександр ОВЕРЧУК

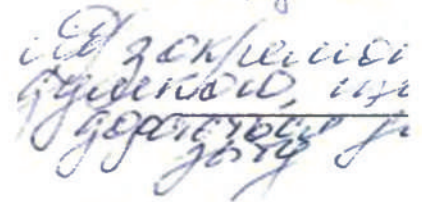
в. о. директора Департаменту видатків бюджету гуманітарної сфери Міністерства фінансів України

Олександр Оверчук

Марія РЕПКО

заступник виконавчого директора Центру економічної стратегії

Марія Репко

Григорій РУДИЙ

учений секретар Сектору з координації наукових досліджень Науково-організаційного відділу Президії Національної академії наук України

Ганна ТОЛСТАНОВА

*проректор з наукової роботи Київського національного
університету імені Тараса Шевченка*

Олена ТРИГУБ

*головний спеціаліст Секретаріату Комітету
Державних премій України в галузі науки і техніки*

**Окрема позиція до Звіту з огляду витрат державного бюджету
за бюджетною програмою КПКВК 201080
«Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії
переможцям міжнародних конкурсів»**

За результатами аналізу Звіту з огляду витрат державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів» (далі – Звіт), враховуючи якість звіту та обсяг проробленого матеріалу, вважаємо за потрібне звернути увагу на наступні аспекти.

(1) Щодо відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами.

У Звіті не повною мірою розкриті відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами. Доцільним було б розглянути чи відповідає бюджетна програма КПКВК 201080 тій цілі політики на досягнення якої вона спрямована, а саме: «Українські вчені мають належні умови для досліджень та інтегровані у світовий науковий простір».

(2) Щодо зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом.

- (1) З огляду на наведені у Звіті результативні показники бюджетної програми КПКВК 201080 за 2018-2020 роки, наприклад «Кількість наданих офіційних рецензій та експертних висновків по поданих роботах», «Кількість проведених наукових засідань (засідань секцій Комітету, пленумів та президій Комітету, офіційних вручень)», **не прослідковується зв'язок між витраченими бюджетними коштами та отриманими результатами.** Зокрема, такі результативні показники не свідчать про досягнення цілі політики, а саме про те, чи дійсно мають українські вчені належні умови для досліджень та яким саме чином кількість проведених наукових засідань з цим корелюється.
- (2) **Мета бюджетної програми КПКВК 201080 не визначена точно**, і не містить чітких результативних показників, за якими можна визначити, що ситуація в частині належних умов для досліджень українськими вченими розвивається на краще.
- (3) **Доцільним є перегляд результативних показників якості бюджетної програми**, зокрема «Своєчасність виплати державних стипендій для видатних діячів освіти і науки», «Своєчасність виплати Державних премій України в галузі науки і техніки та премій Президента України для молодих вчених» як такі, що не відображають якість досягнення бюджетної програми та не відповідають цілі політики.

Натомість, на нашу думку, варто **зосередити увагу** не на кількісних (як є наразі), а **на якісних показниках виконання даної бюджетної програми.** Зокрема, важливим є перегляд мети бюджетної програми і результативних показників з позиції КРІ. Таким чином, це може бути покращення динаміки публікацій вітчизняних вчених у журналах, які індексуються в базах даних Scopus/Web of Science, участь українських вчених у міжнародних дослідницьких проектах, публікації у топових міжнародних академічних журналах, приріст кількості наукових звершень завдяки наданим преміям/стипендіям (патенти, свідоцтва авторського права тощо).

(3) Щодо напряму бюджетної програми «Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки».

Загалом, у протягом даного огляду витрат не було проведено аналіз переліку категорій, які мають право на отримання таких виплат. Вважаємо, аналіз реєстру отримувачів виплат державних стипендій є важливою складовою ефективності витрачання бюджетних коштів за даною бюджетною програмою та сприятиме більш ефективному плануванню витрат.

У Звіті зазначено, що «в 2019 та 2020 роках було раціонально та економно використано бюджетні кошти, при цьому фактичний результативний показник обсягу видатків на забезпечення виконання наданих законодавством повноважень виявився меншим ніж запланований». Водночас, згідно даних, наведених у таблиці 4 Звіту, касові видатки по виплатах державних стипендій видатним діячам освіти у 2018-2019 роках перевищували план, що свідчить про недостатньо ефективне планування, а також, вірогідно, внесення змін до бюджетної програми, про які не надано інформації, як і пояснення необхідності такого збільшення.

Таблиця 4. Видатки бюджетної програми 2201080 впродовж 2018 - 2020 років за напрямом: “Виплата державних стипендій видатним діячам освіти і науки”

Напрями використання бюджетних коштів	тис.грн.					
	Затверджене на 2018 р.	Касові видатки за 2018 р.	Затверджене на 2019р	Касові видатки за 2019 р.	Затверджене на 2020р	Касові видатки за 2020 р.
Виплата державних стипендій видатним діячам освіти	3131,7	3467,3	4082,7	4445,1	6047,1	3738,9
Виплата державних стипендій видатним діячам науки	4141,6	3332,2	5095,3	3603,4	6047,1	4300,9
Всього	7273,3	6799,5	9178	8048,5	12094,2	8039,8

Щодо невикористання коштів по виплатах державних стипендій видатним діячам науки протягом 2018-2020 років, то у Звіті зазначено, що «економія коштів виникла за рахунок припинення виплати Стипендій як у зв'язку із закінченням виплати, так і у зв'язку зі смертю стипендіатів.». З огляду на зазначене, а також те, що стипендії є довічними, вдається, що не зовсім доцільно вважати смерть стипендіата позитивним фактором впливу на досягнення цілі бюджетної програми і цілі політики в частині економії коштів. Пропонуємо провести аналіз реєстру стипендіатів та перегляд щорічного обсягу коштів, який виділяється на такі виплати, з метою їх оптимізації.

(4) Щодо варіантів досягнення цілі огляду витрат.

Варіант 1. «Удосконалення нормативно-правової бази в частині підвищення розміру премій/стипендій» фактично передбачає збільшення видатків за бюджетною програмою у 2022 році на суму **7,2 млн грн**, зокрема на:

- 1) збільшення розміру премії Президента України для молодих вчених, не менше ніж розмір премій Верховної Ради для молодих вчених (на даний момент розмір кожної з них становить 60 прожиткових мінімумів для працездатних осіб);
- 2) підвищення розміру стипендії Президента України для видатних діячів освіти та науки до 2 прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність;
- 3) збільшення розміру стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка

Варіант 2. «Удосконалення нормативно-правової бази з метою оптимізації кількості премій/стипендій» передбачає економію коштів на проведення виплат у 2022 році в сумі **2,0 млн грн**, зокрема за рахунок:

- 1) зменшення кількості довічних стипендій Президента України для видатних діячів освіти на 50%;
- 2) збільшення кількості стипендій переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика до 18 (наразі 14).

Варіант 3. «Удосконалення нормативно-правової бази в частині виплати державних премій/стипендій у галузі освіти і науки» передбачає збільшення видатків на 2022 рік за бюджетною програмою на 5,3 млн грн і є фактично поєднанням Варіанту 1 і Варіанту 2. Зокрема передбачається до Варіанту 1 додати збільшення кількості стипендій переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика до 18, як зазначено у Варіанті 2.

При цьому у Звіті пропонується Варіант 3 визначити як оптимальний.

Запропоновані варіанти досягнення цілей огляду витрат передбачають або збільшення розміру стипендій/премій, або збільшення їх кількості, або поєднують ці складові, що потребуватиме значних додаткових витрат з Державного бюджету, при цьому не гарантуючи підвищення ефективності таких витрат. Водночас дані пропозиції не є обґрунтованими, не наведені необхідні фінансово-економічні розрахунки та не пропрацьовані відповідні ризики. До того ж викликає питання логіка таких змін – один варіант передбачає збільшення розміру премії, а другий – скорочення частини стипендіатів. Таким чином вдається, що кількість стипендіатів зайва/завелика, але відповідні пропозиції щодо перегляду критеріїв отримувачів стипендій, оптимізації бюджетних видатків не наведено.

При цьому, враховуючи, що за більшістю напрямів бюджетної програми спостерігається невиконання планових показників (або їх значне перевиконання), що свідчить про недостатню ефективність планування, вважаємо необхідним запропонувати наступне. Збільшити розмір довічної виплати видатним діячам науки і освіти підвищити розмір виплати до 5 прожиткових мінімумів для осіб, що втратили працездатність з одночасним аналізом і переглядом їхньої кількості. Така пропозиція фактично не призведе до збільшення видатків за бюджетною програмою, оскільки фактично щороку спостерігається невиконання планових показників, при цьому, збільшення розміру виплати позитивно вплине на визнання і престиж досягнень видатних діячів у сфері освіти і науки.

Враховуючи викладене, а також те, що запропоновані варіанти досягнення цілей витрат, не відображають досягнення цілі політики і цілей бюджетної програми, не враховують якісну складову бюджетної програми, а лише направлені на досягнення кількісних показників, **підтримати варіанти 1-3 досягнення цілей витрат державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 201080 «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів» не є можливим.**

**Член Робочої групи з огляду витрат,
аналітик Центру аналізу публічних
фінансів та публічного управління
при Київській школі економіки**

Юлія Ігорівна Маркуц

Окрема думка

до Звіту про огляд витрат державного бюджету у сфері Державних премій, стипендій
та грантів в галузі освіти, науки і техніки, стипендій переможцям

міжнародних конкурсів

члена робочої групи

Репко Марії

Головний розпорядник коштів: Міністерство освіти і науки України

Ціль проведення огляду витрат державного бюджету: підвищення ефективності та результативності використання бюджетних коштів, що спрямовуються на здійснення виплати Державних премій, стипендій та грантів в галузі освіти, науки і техніки, стипендій переможцям міжнародних конкурсів Міністерства освіти і науки України.

Окрема думка: Проведений огляд витрат містить вичерпний опис деталей адміністрування програми, але не досягає своїх цілей із точки зору підвищення ефективності та результативності витрачання бюджетних коштів.

Так, огляд в повній мірі відображає опис виконання поточних завдань бюджетної програми - стан виплат премій, стипендій та грантів. Але він не описує їх ефект для суспільного життя та держави, і не дає рекомендацій із покращення ситуації через зміну завдань бюджетної програми – промоцію науки та наукової діяльності в Україні або інші цілі, які переслідує уряд.

Показники ефективності в бюджетній програмі в повній мірі кількісно описують продукт (кількість лауреатів, середній розмір стипендій та премій тощо), але не стосуються суспільного результату – які свої кінцеві цілі держава переслідувала, коли впроваджувала ці стимулюючі виплати, чи допомогли вони досягти цих цілей. У звіті відсутня рекомендація по зміні результативних показників бюджетної програми на більш відповідні верхньорівневим цілям держави.

Я не підтримую запропонований в огляді варіант 3, оскільки він передбачає збільшення бюджетних видатків на виплати ряду премій та стипендій, але не обґрунтовує його вплив на авторитет вітчизняної науки у світі та не містить критеріїв оцінки ефективності тієї чи іншої премії із точки зору реального стимулювання науковців до досягнень.

Зараз сукупна кількість лауреатів та стипендіатів наукової діяльності за усіма преміями перевищує 1000 осіб, більшість витрат за програмою припадає на стипендії науковцям, які часто розглядаються як надбавка до заробітної плати. Запропонований мною варіант радикального зменшення кількості премій, стипендій та їх лауреатів, і за рахунок вивільнених коштів фінансування єдиної великої всеукраїнської премії видатним науковим групам за дійсно видатні наукові досягнення не було підтримано робочою групою.

Член робочої групи
Репко Марія
Заступниця виконавчого директора
Центру економічної стратегії

Окрема позиція до огляду витрат державного бюджету у сфері науки в частині державних премій, стипендії та грантів у галузі освіти, науки і техніки, стипендій переможцям міжнародних конкурсів

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 212-р «Про проведення у 2020 році оглядів витрат державного бюджету в окремих сферах» Міністерству освіти і науки доручено провести огляд витрат державного бюджету у сфері науки в частині державних премій, стипендії та грантів у галузі освіти, науки і техніки, стипендій переможцям міжнародних конкурсів.

Ціль проведення огляду витрат — удосконалення механізму планування видатків на виплату державних премій, стипендії та грантів у галузі освіти, науки і техніки, стипендій переможцям міжнародних конкурсів.

Звіт про огляд витрат державного бюджету, підготовлений відповідною робочою групою, не досягає повною мірою цілі проведення огляду витрат.

Пропозиція щодо визначення оптимальним Варіанту 3 досягнення цілей огляду, реалізація якого потребує додаткових видатків державного бюджету у обсязі 5277,8 тис. грн, не підтримується.

Поточний стан.

Видатки загального фонду державного бюджету за бюджетною програмою 2201080 за 2018 — 2020 роки:

тис грн

Рік	План	Звіт	Відхилення
2018	30 807,8	29 852,2	-955,6
2019	44 969,7	42 432,2	-2 537,5
2020	61 676,7	55 455,7	-6 221,0

Відповідно до пункту 7 розділу IV Загальних вимог до проведення оглядів витрат державного бюджету, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23.10.2019 №446, за результатами проведеної робочою групою оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету надаються висновки, зокрема, про можливість підвищення якості та ефективності надання публічних послуг за наявного рівня витрат, можливість досягнення цілей та виконання завдань, визначених стратегічними і програмними документами, за наявних підходів до розподілу та способу використання бюджетних коштів, можливість та способи зменшення витрат бюджету.

Пропозиції.

З метою підвищення державного визнання в галузі освіти, науки і техніки, переможців міжнародних конкурсів за наявного рівня витрат пропонуємо наступне:

1. Встановити диференційний підхід при визначені розміру Премій Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій та щорічно призначати 3 таких премії.

З метою більшої мотивації конкурсантів за результатами конкурсного відбору пропонуємо присуджувати три премії.

Премію за 1 місце пропонуємо встановити у розмірі 500 тис. грн, за 2 місце – 300 тис. грн та 3 місце – 200 тис. гривень.

Зазначене потребує встановлення чітких критеріїв, за якими будуть визначатися переможці.

Реалізація таких пропозицій потребує внесення змін до нормативно-правових актів.

Довідково

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 701 «Про Премію Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій» щороку до Дня науки присуджується п'ять Премій. Розмір Премії визначається щороку Кабінетом Міністрів України.

Щорічно у державному бюджеті на виплату зазначених премій передбачається 1 млн. грн, які рівномірно розподіляються між переможцями (5 премій по 200,0 тис. грн. кожна).

Водночас слід зазначити, що у 2021 році було призначено 3 Премії, а у 2020 році Премії не призначалися взагалі.

2. Зменшити кількість державних стипендій для видатних діячів науки та освіти з відповідним збільшенням їх розміру.

Пропонуємо встановити загальну кількість стипендій для видатних діячів науки у кількості 150 стипендій, для видатних діячів освіти — 50 стипендій.

Розмір стипендій встановити 3 прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб.

Довідково

Указом Президента України від 10.09.2011 № 906 «Про державні стипендії для видатних діячів науки, освіти, культури і мистецтва, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту та інформаційної сфери» встановлено стипендії для видатних діячів, зокрема освіти і науки (200 дворічних та 200 довічних стипендій) у розмірі 1,5 прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб.

Як свідчить звітність, щорічна квота за зазначеними стипендіями повністю не заповнюється.

Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2020 №1331 засновано 300 стипендій Кабінету Міністрів України за видатні заслуги у сфері вищої освіти у розмірі 3 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, які призначається довічно.

Реалізація викладених пропозицій потребує внесення змін до нормативно-правових актів.

3. З метою мотивації молодих вчених заснувати 380 дворічних державних стипендій для молодих вчених шляхом об'єднання стипендій Президента України та Кабінету Міністрів України для молодих вчених, підвищити критерії відбору стипендіатів та збільшити розмір стипендії.

Розмір державних стипендій молодим вченим пропонуємо встановити 4 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

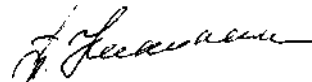
Довідково

На сьогодні згідно рішень Уряду призначається 300 стипендій Президента України для молодих вчених НАН України та 320 стипендії Кабінету Міністрів України для найбільш талановитих молодих учених, які призначаються на 2 роки.

Реалізація викладених пропозицій потребує підготовки відповідного проекту нормативно-правового акта.

О. В. Оверчук

Т. М. Нікітюк